

Propis pokrivanje lica uz detaljne dokaze

[Bosanski – Bosnian – بوسني]

www.islamqa.info

Prijevod:

Mirza Musić

Revizija:

Ersan Grahovac

2014 - 1435

IslamHouse.com

﴿حكم تغطية الوجه بالأدلة التفصيلية﴾

« باللغة البوسنية »

موقع الإسلام – سؤال وجواب

ترجمة:

مرزا موسنتش

مراجعة:

أرسان غراهوفاتس

2014 - 1435

IslamHouse.com

Propis pokrivanja lica (za žene) uz detaljne dokaze

Pitanje

Želim saznati Kur'anske ajete koji govore o pokrivanju lica žene, jer imam namjeru da ih dostavim nekim sestrama koje se zanimaju da li je pokrivanje lica stroga obaveza ili je samo bolje, a nije obavezno?

Odgovor:

Zahvala pripada Allahu;

Muslimanu, znaj da je zaklanjanje žene pred stranim (koji joj nisu mahrem) muškarcima, te njeno pokrivanje lica obavezna stvar na što ukazuje Knjiga Uzvišenog Gospodara i sunnet Poslanika Muhammeda, sallallahu 'alejhi ve sellem, kao i zdrav razum i ispravna analogija.

Prvo: Dokazi iz Kurana.

Prvi dokaz:

Uzvišeni je rekao:

A reci vjernicama neka obore poglede svoje i neka vode brigu o stidnim mjestima svojim; i neka ne dozvole da se od ukrasa njihovih vidi išta osim onoga što je ionako spoljašnje, i neka himare svoja spuste na otvore za glavu (džejb); neka ukrase svoje ne pokazuju drugima, to mogu samo muževima svojim, ili očevima svojim, ili očevima muževa svojih, ili sinovima svojim, ili sinovima muževa svojih, ili braći svojoj, ili sinovima braće svoje, ili sinovima sestara svojih, ili prijateljicama svojim, ili robinjama svojim, ili muškarcima kojima nisu potrebne žene, ili djeci koja još ne znaju koja su stidna mjesta žena; i neka ne udaraju nogama svojim da bi se čuo zveket nakita njihova koji pokrivaju. I svi se Allahu pokajte, o vjernici, da biste postigli ono što želite. (En-Nur, 31.)

Način na koji ovaj ajet ukazuje na obaveznost pokrivanja žene jeste sljedeći:

1 – Allah je naredio vjernicama da čuvaju svoja stidna mjesta, a naredba o čuvanju polnog organa podrazumijeva i naredbu čuvanja svega onoga što vodi ka tome, tako da niko razuman neće posumnjati da je od načina tog čuvanja pokrivanje lica; zato što je njegovo otkrivanje razlog da neko pogleda u nju, razmišlja o

njezinim ljepotama i naslađuje se time, što zatim bude uzrokom da joj priđe te stupi u kontakt s njom, a Allahov Poslanik, sallallahu ‘alejhi ve sellem, je rekao: „**Oči čine zinaluk (blud), a njihov zinaluk je pogled... zatim je rekao: A polni organ to ili potvrdi ili zanegira.**“¹

Ako je pokrivanje lica od načina da se sačuva polni organ onda je to naređena stvar, zato što sredstva imaju propis ciljeva.

2 – Riječi Uzvišenog: ***i neka vela (himare) svoja spuste na otvore za glave (džujub)***; izraz *džejb* koja se koristi u ajetu označava prorez (otvor) za glavu, a *himar* je pokrivač kojim se žena pokriva preko glave i zagrće s njim, pa ako joj je naređeno da prebaci svoj pokrivač preko otvora za glavu, onda joj je time naređeno da pokrije i svoje lice, bilo zato što je to nužna posljedica pokrivanja proreza za glavu na odjeći ili zato što na to ukazuje analogija, u smislu da ako je obavezna prekriti vrat i prsa, onda je pokrivanje lica još preče, zato što je ono mjesto ljepote i privlačnosti.

3 – Allah je uopšteno zabranio pokazivanje ukrasa, osim onoga što je svakako spoljašnje, a to je ono što se vidi neminovno, kao što je vanjski izgled odjeće, zato je rekao: ***osim onoga što je ionako spoljašnje***, dakle,

¹ Bilježi ga el-Buhari, 6612., i Muslim 2657.

nije rekao: *osim onoga što one ispolje*. Neki učenjaci prvih generacija, kao što su Ibn Mesud, el-Hasan el-Basri, Ibn Sirin i drugi, protumačili su riječi Uzvišenog: *osim onoga što je ionako spoljašnje*, da se odnose na ogrtač i odjeću, te krajeve odjeće koja se oblači na donji dio tijela (poput nogavica). Zatim je ponovo zabranio pokazivanje ukrasa osim pred onima koje je izuzeo, a to ukazuje da ovi drugi (navedeni) ukrasi nisu isti kao oni prvi, tako da prvi ukrasi predstavljaju „vidljive ukrase“, koji nisu prikriveni nikome i nije ih moguće sakriti, dok se drugi ukrasi odnose na one koji su „unutrašnji“, od kojih je i lice, tako da ako su ovi drugi ukrasi svakako bili dozvoljeni svima za gledanje onda u navođenju prvih uopšteno, i drugih s izuzecima ne bi bilo nikakve koristi.

4 – Uzvišeni Allah je dozvolio kao olakšicu otkrivanje „unutrašnjih ukrasa“ pred onima od muškaraca koji nemaju potrebe za ženama, a to su sluge koje nisu imali potrebe za njima (iz strasti), te malim dječacima koji još nemaju seksualnih požuda ili ne znaju koja su to ženska stidna mjesta, a ovo nam ukazuje na dvije stvari:

Prva: Da pokazivanje „unutrašnjih ukrasa“ nije dozvoljeno nikome osim ovim dvjema skupinama.

Druga: Razlog ovog propisa i ono oko čega on kruži, jeste strah od fitne (iskušenja) žena i vezivanje za njih, a nema sumnje da se u licu žene nalazi sva njezina

ljepota, te da je to ono što zavodi kod nje, tako da je njegovo pokrivanje obaveza, da ne bi došlo do zavođenja njim onih muškaraca koji imaju potrebu za ženama.

5 – Riječi Uzvišenog: ***i neka ne udaraju nogama svojim da bi se čuo zveket nakita njihova koji pokrivaju.*** tj. da ženi nije dozvoljeno da udara svojim nogama (petama) da bi se čuo zveket narukvica koje nose na nogama, ukrasa koje nosi da bi se ukrasila mužu, pa ako je ženi zabranjeno da udara nogama iz straha da ne bi bila iskušenje muškarcu ako bi čuo zvuk njezinih ukrasa i sl., kako je tek onda ako bi otkrila svoje lice. Koja od ove dvije stvari je veće iskušenje, da muškarac čuje zvuk njenih narukvica na nogama, koje niti zna kakve su, niti koje su ljepote, niti zna da li djevojka ili starica, niti zna da li lijepa ili ružna, ili da gleda u lijepo lice, puno mladosti, svjetline, krasote i ljepote, koje je još uljepšano s nečim što bi povećalo fitnu i privuklo poglede ka njoj? Zaista svaki muškarac koji ima želju za ženama zasigurno zna koje od ova dva iskušenja je veće, i šta je preče da se prikrije i zakloni.

Drugi dokaz:

Riječi Uzvišenog: ***A starim ženama koje ne žude više za udajom nije grijeh da odlože ogrtače svoje, ali ne pokazujući ona mjesta na kojima se ukrasi nose; a bolje***

im je da budu krepodne. Allah sve čuje i zna. (En-Nur, 60.)

Način na koji ovaj ajet ukazuje na to jeste da Allah obavještava da nema grijeha za stare žene (ako odlože ogrtače svoje), one koje ne očekuju više da će se udavati, jer muškarci više nemaju želje za njom zbog njihove starosti, uz uslov da nemaju za cilj tim postupkom da se otkrivaju i ukrašavaju. Vezivanje ovog propisa samo za ove starice ukazuje na to i dokaz je da mlade žene, koje očekuju da će se udati imaju suprotan propis od navedenog, tako da kada bi ovaj propis bio vezan i obuhvatao sve njih skupa u dozvoli odlaganja ogrtača i oblačenju prekrivača i sl., onda isticanje ovog propisa izričito za starice ne bi imalo nikakve koristi i smisla.

A u riječima Uzvišenog: ***ali ne pokazujući ona mjesta na kojima se ukrasi nose;*** imamo drugi dokaz o obaveznosti pokrivanja za mlade žene, one koje očekuju da će se udavati, jer u većini slučajeva ona koja otkriva svoje lice želi time otkriti svoje ukrase i ukazati na svoju ljepotu, kako bi to vidjeli muškarci i divili joj se (hvalili je) i sl., a malo je onih koje nisu takve, tako da se to ne može uzeti kao pravilo.

Treći dokaz:

Riječi Uzvišenog:

O vjerovjesniče, reci ženama svojim, i kćerima svojim, i ženama vjernika neka spuste haljine svoje niza sa. Tako će se najlakše prepoznati pa neće napastvovane biti. A Allah prašta i samilostan je. (El-Ahzab 59.)

Abdullah ibn Abbas, radijallahu ‘anhuma, je rekao: „Allah je naredio ženama vjernika kada izlaze iz svojih kuća nekom potrebom da pokriju svoja lica 'džilbabom' preko glave, a da otriju jedno oko.“ A tumačenje nekog od ashaba je dokaz, naprotiv neki od učenjaka su rekli: „To se smatra kao da se taj govor direktno pripisuje Vjerovjesniku, sallallahu ‘alejhi ve sellem.“

A što se tiče njegovog, neka je Allah zadovoljan s njim, govora: „a da otkriju jedno oko“, to je dozvoljeno kao prijeka potreba i neophodnost da vide put, a ako ne bi imale nužde za tim onda nema potrebe da otkrivaju oko. Izraz džilbab koji se navodi, je pokrivač preko himara kao što je abaja.

Četvrti dokaz:

Riječi Uzvišenog: ***Njima nije grijeh da budu otkrivene pred očevima svojim, i sinovima svojim, i***

braćom svojom, i sinovima braće svoje, i sinovima sestara svojih, i ženama vjericama, i pred onima koje su u vlasništvu njihovu. I Allaha se bojte, jer Allahu, doista, nije skriveno ništa. (El-Ahzab 55.)

Ibn Kesir, Allah mu se smilovao, je rekao: „Kada je Allah naredio ženama da se pokriju pred strancima objasnio je da nije obavezno pokrivanje pred ovim (navedenim) od bližnjih (rodbine) , kao što ih je izuzeo u suri en-Nur kada je rekao: ***neka ukrase svoje ne pokazuju drugima, to mogu samo muževima svojim.***

Drugo: Dokazi iz Sunneta o obavezi pokrivanja lica.

Prvi dokaz:

Njegove (Poslanikove), sallallahu ‘alejhi ve sellem, riječi: „**Kada neko od vas prosi ženu nema smetnje da pogleda u nju ako bi to činio želeći je oženiti, čak ako ona ne bi ni znala za to.**“²

Način dokazivanja iz navedenog hadisa: Vjerovjesnik, sallallahu ‘alejhi ve sellem, rekao je da nema smetnje tj. grijeha samo za prosca uz uslov da

² Bilježi ga Ahmed, a pisac djela Medžmeu el-Zevaid je rekao: Prenosioci su mu vjerodostojni.

njegov pogled bude radi prosidbe, a to nam ukazuje da je svako osim prosca kada pogleda u strankinju griješan u svakom slučaju, a takođe i prosac ako bi gledao ne iz želje za prosidbom, nego kao kada bi gledao s razlogom naslađivanja, uživanja i sl.

Ako bi neko rekao: U hadisu se ne navodi šta mu je dozvoljeno da gleda, možda se s tim želi reći da pogleda u grudi i prsa?

Odgovor: Svako dobro zna da prosac želi vidjeti ljepotu a to je ljepota lica, a ono što je mimo toga je samo prateće i u većini slučajeva nije ono što se cilja, tako da prosac gleda u lice jer je ono to što se traži kada se zahtijeva ljepota u što nema sumnje.

Drugi dokaz:

Vjerovjesnik, sallallahu ‘alejhi ve sellem, je naredio da se žene izvedu na musalu za bajram, pa su rekle: „O Allahov Poslaniče, neke od nas nemaju džilbabe.“, na što je Vjerovjesnik, sallallahu ‘alejhi ve sellem, rekao: „**Neka joj njena sestra da svoj Džilbab.**“³ Ovaj hadis nam ukazuje da je kod žena ashaba bilo uobičajeno da ne izlaze bez džilbaba, a kada ga ne bi posjedovale onda ne bi mogle izaći. A u naredbi da se

³ Bilježi ga el-Buhari i Muslim.

obuče džilbab jeste dokaz da je obaveza prekriti tijelo (kompletno), a Allah najbolje zna.

Treći dokaz:

Ono što se bilježi u dva Sahiha (el-Buharijinom i Muslimovom *Sahihu*), od Âiše, neka je Allah zadovoljan s njom, da je rekla: „**Allahov Poslanik, sallallahu ‘alejhi ve sellem, bi klanjao sabah namaz pa bi vjernice prisustvovala ogrnute u svoje prekrivače, nakon čega bi se vraćale svojim kućama a da ih niko ne bi prepoznavao od tmine.**“ I rekla je: „**Kada bi Allahov Poslanik, sallallahu ‘alejhi ve sellem, vidio žene (današnje) i ono što mi vidimo kod njih zabranio bi im izlazak u džamije, kao što su to učinili Benu Israil svojim ženama.**“ Slično se prenosi i od Ibn Mesûda, Allah bio zadovoljan s njim.

Dokaz iz navedenog hadisa izvlačimo iz dvije stvari:

Prva: Pokrivanje i zastiranje je bilo od običaja (prakse) žena ashaba (ashabijki) koji su bili najbolja i nauglednija generacija (ikada) kod Uzvišenog i Silnog Allaha.

Druga: Âiša, majka pravovjernih, i Abdullah ibn Mesûd, Allah bio zadovoljan s njih dvoje, i napojio te njihovim znanjem, razumijevanjem i oštroumnosti, obavijestili su nas da kada bi Vjerovjesnik, sallallahu ‘alejhi ve sellem, vidio pri ženama ono što su oni vidjeli, zabranio bi im odlazak u mesdžide, a to je bilo još u vrijeme odabrane generacije, pa kako je onda stanje u našem vremenu!

Četvrti dokaz:

Od Ibn Omera se prenosi da je rekao: „**Allahov Poslanik, sallallahu ‘alejhi ve sellem, je rekao: 'Onaj koji iz oholosti vuče svoju odjeću (po podu) neće ga Allah ni pogledati na Sudnjem danu.'** Ummu Seleme reče: **'Pa kako da rade žene sa krajevima svoje odjeće?'** Reče: **'Neka ih puste (produže) za pedalj.'** Na što ona reče: **'Ali vidjet će im se stopala.'** Reče: **'Onda neka ih puste (produže) za lakat i neka ne povećavaju više od toga.'**“⁴

U navedenom hadisu imamo dokaz o obaveznosti pokrivanja ženskog stopala, te da je to bila poznata stvar kod ashabijki, Allah bio zadovoljan njima, a stopalo je

⁴ Bilježi ga et-Tirmizi, a el-Albani ga je u djelu *Sahihut-Tirmizi* ocijenio vjerodostojnim.

manje fitna (iskušenje) od lica i ruku, u što nema sumnje. Tako ukazivanje na ono što je manje aludira na ukazivanje onog što je više od toga, te ono što je preče da uzme taj propis. Mudrost šerijata odbacuje da bude naređeno nešto što je manje iskušenje, a da bude dato kao olakšica da se otkrije nešto što je iznad toga u pogledu fitne. To bi onda predstavljalo nemoguć nedostatak Allahovoj mudrosti i Njegovom šerijatu.

Peti dokaz:

Od Âiše, se prenosi da je kazala: „**Jahači bi prolazili pored nas, dok smo bile s Allahovim Poslanikom, sallallahu ‘alejhi ve sellem, u ihramima (obredima Hadždža), pa kada bi se približili, jedna od nas bi spustila svoj džilbab sa glave preko lica, a kada bi se udaljili otkrile bi ga.**”⁵

Riječima: „**pa kada bi se približili**”, misli na jahače: „**jedna od nas bi spustila svoj džilbab sa glave preko lica**”, u ovome imamo dokaz o obaveznosti pokrivanja lica, jer je šerijatom propisano za vrijeme ihrama otkrivanje lica, pa da nije postojalo nešto što sprečava to onda bi bilo obavezno da ono (lice) ostane otkriveno čak i pored prolaženja jahača.

⁵ Bilježi ga Ebu Davud 1562.

Pojašnjenje navedenog: Otkrivanje lica u ihramima je obaveza za žene kod većine učenjaka (kada su u ihramima), a obavezu ne može spriječiti osim nešto što je takođe obaveza (vadžib), pa da nije obaveze pokrivanja lica pred strancima i njegovog zaklanjanja, ne bi bilo dozvoljeno ostaviti obavezu otkrivanja lica u ihramima. Buharija, Muslim i drugi bilježe da je ženi koja je u ihramima zabranjeno oblačiti nikab (pokrivati lice) i rukavice. Šejhul islam, Ibn Tejmijje, je rekao: „Ovo nam dokazuje da su nikab i rukavice bile poznate kod žena (ashabijki) koje nisu u ihramima, a to neminovno ukazuje na pokrivanje njihovih lica i šaka.“

Ovo je devet dokaza iz Kurana i Sunneta.

Deseti dokaz:

Zdrav razum i analogno shvatanje dokaza s kojima je došao ovaj sveobuhvatni šerijat, a to je afirmisanje svega što je dobro, onoga što vodi ka tome i podstiče na to, kao i otklanjanje svega lošeg, onoga što vodi ka tome i sprečava takve stvari.

Kada razmislimo o otkrivanju ženskog lica pred stranim muškarcima, uviđamo da obuhvata mnoge štetne posljedice, a ako bi se čak reklo da u tome ima i neke

koristi, onda bi ona bila neznatna i mala u odnosu na veću štetu, a od tih štetnih stvari su:

1. Fitna (iskušenja), žena sama sebe dovodi u iskušenje time što uljepšava (dotjeruje) svoje lice, zatim ga izlaže i pokazuje u zavodljivom stanju. A to je jedan od najvećih uzroka zla i nereda.

2. Nestanak stida kod žene, koji je od karakteristika imana i ono što je prirodom usađeno u nju. Žena je u prijašnjem vremenu navođena kao najljepši primjer za stid, pa bi se reklo: „Većeg je stida nego li djevica u svom skloništu“. Nestanak stida kod žene ukazuje na manjkavost njenog imana te udaljavanje od urođenih osobina s kojim je obdarena.

3. Zavođenje muškaraca, naročito ako je žena lijepa, tako da to čini svojim laskanjem, smijanjem i poigravanjem kao što to čine mnoge razvratnice, a šejtan kruži kroz sinove Ademove kroz njegov krvotok.

4. Miješanje muškaraca i žena, pa onda kada žena počne da se smatra ravnopravnom s muškarcima u svom otkrivanju lica i hodanju okolo, zavodljiva, tada neće postići potrebni stid i krepost, radi miješanja sa muškarcima, a u tome je veliko iskušenje i neizmjeran nered.

Bilježi et-Tirmizi (5272) prenoseći od Hamze ibn Ebi Usejda el-Ensarija, a on od svog oca koji je čuo Allahova Poslanika, sallallahu ‘alejhi ve sellem, da kaže

dok je izlazio iz mesdžida, a muškarci se počеше miješati sa ženama na putu, pa Allahov Poslanik, sallallahu ‘alejhi ve sellem, reče obraćajući se ženama: „**Zastanite (udaljite se), vama nije dozvoljeno da kročite putem (njegovom sredinom) nego se držite njegovih krajeva. Pa bi se žene dok bi hodale putem priljepile uz zidove tako da bi se znalo desiti da se njihova odjeća zakači za zid zbog njihova priljepljivanja uz njega.**”⁶

S ovim je završen govor šejha Muhammeda ibn Usejmina, Allah mu se smilovao, iz djela *El-Hidžab*, uz prilagođavanje.

Allah najbolje zna.

Islam: Pitanje i odgovor.

⁶ El-Albani ga je u djelu *Sahih el-Dzamiu* ocijenio kao hasen, tj.dobar.